

विकसित भारत
अभियान
1947 TO 2047

दिल्ली विश्वविद्यालयस्य
संस्कृतविभागेन संस्कृतभारत्या च संयुक्ततया

आयोज्यमानः

संस्कृतदिवससमारोहः

विशिष्टातिथयः

आचार्याः बृजेशकुमारपाण्डेयाः
प्रतिकुलपतयः
जवाहरलालनेहरुविश्वविद्यालये

मुख्यवक्ताः

आचार्याः चान्दकिरणसलूजाः
अकादमिकनिदेशकाः
संस्कृतसंवर्द्धनप्रतिष्ठाने
(विशिष्टव्याख्यानकार्यक्रमः ०३:०० वादनतः)

सारस्वतातिथयः

आचार्या रत्नाबल्यः
अधिष्ठात्र्यः, शोधसङ्कायस्य
दिल्लीविश्वविद्यालये

प्रतियोगिताः

(०९:३० वादनतः)

- श्लोकोच्चारणप्रतियोगिता
- भाषणप्रतियोगिता

उभयत्र प्रथमद्वितीयतृतीयपुरस्काराः भविष्यन्ति पुरष्काराः
सर्वेभ्योऽपि प्रतिभागिताप्रमाणपत्राणि च प्रदास्यन्ते।

संस्कृतवस्तुप्रदर्शिनी

समय : १०:०० वादनतः

शोभा यात्रा

समय : १२:०० वादनतः

सांस्कृतिककार्यक्रमाः

(०५:०० वादनतः)

- सङ्गीतप्रस्तुतिः
- नाट्यप्रस्तुतिः
- नृत्यप्रस्तुतिः

दिनाङ्कः

२७/०८/२०२४

समय :

प्रातः ०९:३० वादनतः सायं ०६ वादनपर्यन्तम्

स्थानम् :

सत्यकामभवनस्य सभागारः

इच्छुका छात्राः दत्ते गूगल-प्रपत्रे स्वनामपञ्जीकरणं कर्तुं शक्नुवन्ति

<https://forms.gle/73F2zqJ37nBwGNGa9>

निवेदकाः

आचार्यः भारतेन्दुपाण्डेयः
आचार्यः संस्कृतविभागे
दिल्लीविश्वविद्यालये

आचार्यः ओमनाथः बिमली
संस्कृतविभागाध्यक्षः
दिल्लीविश्वविद्यालये

डॉ. देवकीनन्दनः
प्रान्तमन्त्री
संस्कृतभारती, देहली

डॉ. सौरभजीः
उप-कुलानुशासकः
संस्कृतप्राध्यापकश्च
दिल्लीविश्वविद्यालये

संपर्कसूत्रम्

आयुषः - 8210027602
अनिलः - 95606 65932

विज्ञप्तिः

संस्कृतदिवससमारोहः

२७-०८-२०२४

संस्कृतभाषणस्पर्धा

सम्मान्या महाविद्यालयानां प्राचार्या आचार्याश्च
तत्रत्यसंस्कृतविभागानाम् !

तत्र भवतामिदमस्तु विदितमिह प्रोक्तायां तिथौ
संस्कृतविभागो दिल्लीविश्वविद्यालयस्य द्वे स्पर्धे
समायोजयतीति ।

तयोर्विवरणमधोलिखितमनसरन्तः स्व-स्व संस्थातः
प्रतिभागिदलमत्र प्रेषयन्त्विति विनिवेद्यते ।

ऑनलाइन पञ्जीकरणस्यलिंकः

<https://docs.google.com/forms/u/o/d/1VOnmgOGgyLDAZQ9bsAilsvgcyYFL1JoUQghZxr dgXw/viewform?ts=66c2144fe2edit requested=true>

विवरणम्

स्पर्धा:

१.संस्कृतभाषणस्पर्धा

1. प्रत्येकं संस्थात एकमेव प्रतिभागिदलम
नुमन्यते। तस्मिन् दले द्वौ प्रतिभागिनौ
स्याताम्।
2. स्नातक-स्नातकोत्तरकक्षयोरेव विद्यार्थिनोऽत्र
प्रतिभागितामर्हन्ति।
3. प्रत्येकं प्रतिभागिने ५+१ मिनटात्मक एव
कालावधिर्भाषणाय देयः।
4. विजेतभ्यः परस्काराः प्रदास्यन्ते। प्रमाणपत्रं नूनं
भविष्यति सर्वप्रतिभागिसुलभम्।

2.श्लोकगानस्पर्धा

आधारसामग्री -

- 1.चयनिताः श्लोकाः (Copy enclosed)
नियमः
- 2.प्रत्येकं संस्थात एकमेव
प्रतिभागिदलमनमन्यते। तस्मिन् दले द्वौ
प्रतिभागिनौ स्याताम् ।
- 3.स्नातक-स्नातकोत्तरकक्षयोरेव
विद्यार्थिनऽअत्र प्रतिभागितामर्हन्ति।
- 4.प्रत्येकं प्रतिभागिने ३+१ मिनटात्मक एव
कालावधिर्भाषणाय देयः ।

ध्यातव्यम् -

- 1.सर्वास्ववस्थासु निर्णायकानां निर्णय
एवान्तिमत्वेन स्थास्यति ।
2. लिखिता सामग्र्यभयोरपि
स्पर्धयोरुपयोक्तुं नैवानमन्यते।
3. गाने वाद्ययन्त्राणां प्रयोगोऽपि निषिद्धः

प्रतियोगितायै चयनिताः श्लोकाः

1. या सृष्टिः स्रष्टराद्या, वहति विधिहतं या हविर्या च होत्री,
ये द्वे कालं विधेत्तः, श्रुतिविषयगुणौ या स्थिता व्याप्य
विश्वम् ।

यामाहुः सर्वबीजप्रकतिरिति यया प्राणिनः प्राणवन्तः
प्रत्यक्षाभिः प्रपन्नस्तनुभिरवतु वस्ताभिरष्टाभिरीशः ॥

2. सरसिजमनविद्ध शैवलेनापि रम्यं
मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति ।
इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी
किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम् ॥

3. पातं न प्रथमं व्यवस्यति जलं यष्मास्वपीतेषु या
नादत्ते प्रियमण्डनानाऽपि भवतां स्नेहेन या पल्लवम् ।
आद्ये वः कसुमप्रसतिसमये यस्या भवत्युत्सवः
सेयं याति शकुन्तला पतिगृहं सर्वैरनुज्ञायताम् ॥

4. शश्रुषस्व गरून करु प्रियसरवी वृत्तिं सपत्नीजने
भर्तृविप्रकताऽपि शैषणतया मा स्म प्रतीपं गमः ।
भयिष्ठ भव दक्षिणा परिजने भाग्येष्वनत्सेकिनी
र्यान्त्येवं गृहिणीपदं युवतयो वामाः कुलस्याधयः ॥

5. यदा किञ्चिज्ज्ञोहं द्विप इव मदान्धः समभवं
तदा सर्वज्ञोऽस्मीत्यभवदवलिप्तं मम मनः ।
यदा किञ्चित्किञ्चिद्बुधजनसकाशादवगतं
तदा मूर्खोऽस्मीति ज्वरं इव मदो मे व्यपगतः ॥

6. मणिः शाणोल्लीढः समरविजयी हेतिनिहतो
मदक्षीणो नागः शरदि सरिदाश्र्यानपलिना ।
कलाशेषश्चन्द्रः सरतमदिता बालवनिता
तनिम्ना शोभन्ते गलितर्विभवाश्रार्थिषु जनाः ॥

7. पापान्निवारयति योजयते हिताय
गुह्यं च गूहति गुणान्प्रकटीकरोति ।
अपद्रुतं च न जहाति ददाति काले
सन्मित्रलक्षणमिदं प्रवदन्ति सन्तः ॥

8. धमज्योतिः सलिलमरुतां सन्निपातः क्व मेघः
सर्देशार्थाः क्व पटकरणैः प्राणिभिः प्रापणीयाः ।
इत्यौत्सुक्यादपौरुषेणयन्गुह्यकस्तं ययाचे
कामार्तो हि प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु ॥

9. जातं वंशे भुवनविदिते पुष्करवर्तकानां
जानामि त्वां प्रकृतिपुरुषं कामरूपं मघोनः ।
तेनार्थित्वं त्वयि विधिवशाद्दुर्बन्धुर्गतोऽहं
याच्चा मोघा वरममिधिगुणे नीधमे लब्धकामा ॥

10. निर्मानमोहा जितसङ्गदोषा अध्यात्मनित्या विनिवृत्तकामाः ।
द्वैतैर्विमुक्ताः सुखदुःख संज्ञेर्गच्छन्त्यमूढाः पदमव्ययं तत् ॥

